

«Avui tot és massa immediat i ràpid. En el cant, el treball ha de ser de formiga: cada dia una mica.»

ENTREVISTA. Mireia Pintó és cantant d'òpera i especialista en els gèneres d'oratori com a solista i lied, on forma parella amb el pianista rus Vladislav Bronevetsky. És professora de cant i lied a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) i responsable del Festival Internacional de Música Clàssica Memorial Eduard Casajoana, que organitza l'Associació de Música Clàssica de Sant Fruitós de Bages.

Durant la seva carrera, ha fet enregistraments per a diverses ràdios i discogràfiques i ha actuat en els principals teatres i auditoris de l'estat espanyol, i també en concerts i festivals d'Europa i el Japó. L'any 2011 va rebre el Premi Bages de Cultura, que atorga Òmnium Cultural. Actuarà per primera vegada professionalment al teatre Kursaal el proper 14 de març.

Vas participar en dels actes d'homenatge a l'escriptor Amat i Piniella. Com va anar?

Amb el meu marit, Vladislav Bronevetsky, vam participar-hi amb tres cançons de Toldrà, com molts altres artistes i grups, com ara Manel Camp o l'Esbart Manresà, entre d'altres. Va ser una col·laboració en el marc del concert que va tenir lloc al teatre Kursaal el novembre passat, per encàrrec d'Òmnium Cultural amb la finalitat de recollir fons per a l'escultura d'Amat, situada al Casino. Em van explicar que la seva mare, Concepció Piniella, era mestra de cant i que ell havia fet algunes cròniques periodístiques musicals.

I poc després, vas poder actuar professionalment al teatre Kursaal, que ja tocava?

Sí, la ciutat és força complexa pel que fa a la programació. Arran de la concessió del premi Bages de Cultura li vaig comentar al regidor de Cultura, Joan Calmet, que estava encantada de col·laborar en tota classe d'actes solidaris a la ciutat, però també li vaig recordar que els concerts musicals formaven part de la meua professió i que, per tant, en visc. Li vaig fer avinent que si el teatre tenia una programació musical estable potser m'hi podrien incloure. Se'n va adonar i poc després el gerent, Valentí Oviedo, m'hi va convidar.

Com ha evolucionat la teua lluita contra el càncer de mama i com ha influït en la teua carrera musical?

La malaltia del càncer marca la vida d'una persona. Durant uns quants mesos vaig haver d'estar aturada i la recuperació era prioritària. M'ho vaig agafar com un aprenentatge, ja que era una loteria que m'havia tocat sense voler. Vaig plantar-hi cara i va ser una oportunitat per aprendre coses de la vida que em van ajudar a créixer. Fins ara tot ha anat bé i passo els diversos controls que assenyalen els protocols. He crescut interiorment i intento no estressar-me de cara a la feina. Segueixo endavant, relativitzant les coses i procurant que no m'afectin gaire. Tinc més clares les prioritats: la vida i la família per sobre de tot, amb la música integrada.

Foto: Francesc Rubí

Mezzosoprano

Per què vas decidir completar els estudis a Itàlia i França?

Sempre m'he guiat per treballar amb persones concretes de les quals tenia referents i garanties, i

algunes les he trobat a França. Com que havia començat en el món professional a fer obres de Rossini, vaig anar a Itàlia per especialitzar-me sobre la seva obra. El seu repertori requereix una *coloratura*, és a dir, una agilitat especial. Com que tenia facilitat per interpretar-lo vaig anar a buscar la font i el més gran especialista del moment és el musicòleg Alberto Zedda, amb qui vaig poder treballar la revisió de les òperes.

Quines característiques essencials ha de tenir un bon cantant d'òpera?

Una bona capacitat de constància en el treball, sacrifici i paciència. Avui dia tot és massa immediat i ràpid. En el món del cant el treball ha de ser de formiga: cada dia una mica. Es necessita un entrenament constant i diari. Des del 2004 sóc professora a l'ESMUC i estic en contacte amb gent jove que evolucionen ràpidament i volen resultats immediats, però s'han d'adonar que la nostra feina requereix un treball continu, diari i rigorós. També s'han de tenir en compte un mínim de condicions, que maduren i es desenvolupen en nosaltres, tant a nivell tècnic com interpretatiu.

Professora

Quina és la teva activitat com a professora de cant o lied a l'ESMUC?

El lied és música de cambra més interpretativa i de conjunt, amb pianista i cantant. Sempre poso un èmfasi especial en el text. M'ha agradat sempre ensenyar amb els idiomes corresponents: català, castellà, francès, anglès, alemany, italià o rus. És inconcebible cantar en un idioma que no entens. Faig classes de lied, formació i desenvolupament de músics amb anys treballant la veu, per obtenir una bona base tècnica i que sigui sòlida. Es tracta de fer una carrera de fons i no pas un esprint. D'una banda, s'ha de treballar-la durant molts anys, tractar-la bé tot pensant que no té recanvi, per treure'n el màxim rendiment. No es tracta de pujar com l'escuma en quatre o cinc anys per després fer-nos mal per falta de maduresa o capacitat, o bé per fer un repertori que no ens tocava. De l'altra, els ajudo a desenvolupar la seva capacitat més creativa i també la part més interpretativa i musical dels alumnes. A dia d'avui, molts d'ells ja estant cantant pel món i sóc feliç d'haver-los ajudat en una part de la seva trajectòria. D'alguna manera, es crea una complicitat en el treball de tu a tu que es converteix en un vincle directe.

Els oratoris han de ser sempre de temàtica religiosa?

Estrictament sí. Però dins del gènere simfònic vocal hi entrarien també obres profanes. També hi entren la cantata i els motets, que no sempre tenen el sentit religiós o les simfonies amb números cantats que tampoc no són de temàtica religiosa.

Quins són els trets específics del lied?

La traducció de lied és cançó. I, més específicament, seria cançó alemanya. Però a la pràctica el concepte genèric de cançó serveix en tots els idiomes com a gènere concertístic del segle XIX, com a música de saló. Es reunia l'elit de la cultura de l'època, amb músics, poetes i pintors, amics i coneguts, al saló d'una, amb un piano de mitja cua. S'ha anat desenvolupant fins a interpretar-la als auditoris, les sales de concert i també al teatre i a les esglésies.

Quina importància té en la teva professió Vladislav Bronevetsky?

Molta. Tant en la professió com en la meva vida. És el meu company de viatge en tot, amb qui comparteixo gran part de la meva feina, llevat de l'òpera. Li tinc molta confiança també en el terreny professional i sovint li consulto coses relacionades amb la feina. Com que hi ha entesa i interacció, valora i comenta els meus projectes.

Com valora la teva activitat com a pianista?

En un moment determinat vaig haver de prioritzar i aleshores el piano queda en un segon terme, ja que va pesar més el cant. Però m'ha estat una eina molt útil per estudiar i tenir una visió musicològica i més instrumental, fins i tot per fer classes, ja que em serveix per acompanyar els alumnes a l'escola.

Quines són les millors sales per a concerts en l'àmbit mundial?

Depèn dels paràmetres a mesurar. Com a acústica fantàstica amb gran retorn i una gran

infraestructura m'agrada molt la Sala 2 o de Cambra de l'Auditori de Lleida. Per prestigi i un públic especialment càlid, ideal per a un recital de cançó, amb una acústica bona tant per a l'interpret com per al públic, tinc molt bon record de la Sala Rachmaninov de Moscou. Si a la majoria de llocs del món hi ha uns formalismes molt estereotipats, per exemple el lliurament de rams de flors al final del concert, a Rússia el públic s'aixeca espontàniament a donar-te coses. Per exemple, recordo l'any 1991, especialment dur per al país, s'acostaven i em regalaven tot el que tenien al seu abast, amb una espontaneïtat sincera i molt propera. Em va semblar molt entranyable.

La música continua essent menystinguda en el panorama global espanyol?

Els darrers anys s'ha pujat una mica l'esglaó, però en relació a d'altres països d'Europa, encara està molt. Durant els anys de bonança es va invertir en infraestructures, auditoris i orquestres, però en arribar la crisi econòmica ja sabem que la cultura és la *maria* més fàcil de retallar. En el fons és una manera de perdre llibertats, ja que com més cultes som més llibertat tenim, però ja li va bé a la classe política que considera la cultura com un perill. La música s'ha d'encabir dins d'aquest grup i en un pla gens prioritari, i bastant lamentable, de manera que en molts organismes culturals ni tan sols hi està representada. Però encara hi ha un col·lectiu que està pitjor que nosaltres: el món de la dansa.

Foto: Francesc Rubí

Està millor en l'àmbit català?

En l'àmbit institucional no crec que hi hagi gaire contrast. Tant de bo sabéssim ser més intel·ligents. En una branca del món de la música, el que és cert és que tenim un teixit associatiu molt important, amb un moviment coral amateur molt actiu, que ha cobert parcel·les abandonades pels polítics. Els festivals i concerts sobreviuen gràcies a un petit grup de gent que ha anat mantenint aquesta brasa que, en un moment de bonança, ha donat lloc als auditoris o ha mantingut una inèrcia que encara continua viva. En aquest sentit és tan contrastat que mentre Madrid té cinc cors professionals, Barcelona només en té dos, el Cor de Cambra i el Cor del Liceu. L'Orfeó Català, que té la seu al Palau de la Música Catalana, és fruit d'aquests moviments amateurs, no pas professionals.

Deixar-se seduir

La música clàssica és per a una minoria selecta de la població?

En absolut. Es pot anar al Liceu per pocs euros. Es tracta d'una idea preconcebuda creure que hi ha una música destinada a la gent que hi entén molt. Ho dic perquè he fet la prova diverses vegades: he invitat gent coneguda del carrer a un meu assaig general al Liceu i el resultat final és que s'ho han passat molt bé. Es tracta de deixar-se seduir i per saber el resultat cal fer la prova. No fa falta entendre de música, es tracta de si ens agrada o no i quina impressió ens causa. Per tant, només cal ser receptiu i deixar fer. És cert que hi ha diferents nivells de profunditat, però encara que només sigui a nivell superficial tothom sap si allò que escolta li dóna un plaer auditiu i visual. També és cert que sóc bastant curosa a l'hora de portar-los al món de l'òpera, ja que n'hi ha de més assequibles que d'altres. Diria que és un problema semblant al de la lectura, ja que mai no es comença per llegir el llibre més rebuscat. Hi ha molt treball a fer en l'àmbit educatiu per tal de fomentar el públic del futur. És important que els alumnes de les escoles vagin conjuntament a l'òpera. I aquest petit gra de sorra és molt positiu, ja que pot servir per trencar esquemes inculcats en l'àmbit familiar i fins i tot, darrere el nen, els pares també acabin anant a l'òpera o a concerts de qualitat.

Quina és la teva feina com a responsable del Festival Internacional de Música Clàssica, Memorial Eduard Casajoana?

Eduard Casajoana fou mestre de música de Sant Fruitós de Bages i el primer alcalde de la

Transició. El Festival va néixer l'any 1994 fruit de dues temptatives anteriors, en concerts fets a l'església del poble l'agost de 1992 i dos més durant el 1993. Davant de l'èxit, nosaltres ho vam proposar a l'Ajuntament, que va acceptar la realització del festival en un format de quatre concerts durant el mes de juliol. Al cap de set mesos, en veure que el Festival podia trontollar per divergències polítiques dels governants locals, es va crear una associació que el gestionés, a iniciativa d'una part del públic assistent. Es va buscar una esponsorització privada i es va fer un conveni amb l'Ajuntament. Tant el meu marit com jo vam acceptar la condició que un cop a l'any actuaríem al poble perquè la gent ens pogués escoltar. Per això, hem intervingut sempre en algun dels concerts. En estar vinculats al món musical professional, hi poden assistir artistes de molt renom: Teresa Berganza, Joan Pons..., ja que els hem pogut portar amb condicions econòmicament favorables per la complicitat personal de l'amistat que tenen amb nosaltres. L'aforament actual pot arribar a les 600 persones i mantenim la idea que tothom pugui tenir accés a la cultura. Fem una tasca de sembrar i d'obrir finestres que ens satisfà molt, ja que arran de participar en el festival alguns dels assistents després s'han abonat a d'altres llocs com l'Auditori de Barcelona, el Liceu o el Kursaal. En tots aquests anys de recorregut hi ha gent que ha anat afinant l'orella en coneixements i criteri. Sempre hem intentat que hi participi algun musicòleg que introdueixi el concert, per tal que els assistents en puguin gaudir d'una manera més documentada.

Quines altres activitats porta a terme l'Associació de Música Clàssica de Sant Fruitós de Bages?

Organitzen algun viatge anual a Europa per veure una òpera o un concert concrets. També s'havien fet sortides al Liceu, però des que hi ha la programació musical del Kursaal i sobretot arran de la crisi econòmica es fan menys sortides, tenint en compte que hi ha una oferta interessant més a prop.

Quina és la teva valoració del premi Bages de Cultura?

Penso que Òmnium Cultural és un ens important en els moments que estem vivint de construcció del nostre país. El premi està bé perquè la cultura queda en un terme bastant secundari, encara que ens vulguin fer creure el contrari. A títol personal em va produir una gran satisfacció. És un reconeixement a la meua tasca, tant en l'àmbit de creació com de desenvolupament del Festival Internacional de Música Clàssica, i a una trajectòria personal. Sempre he intentat servir la meua terra i el meu país amb un esperit sincer, sense buscar cap agraïment, però és cert que els premis sempre són benvinguts.

Quina és la teva relació professional amb el musicòleg Oriol Pérez?

Em va fer la glossa en el lliurament del premi Bages i som amics des de fa molts anys. És una persona culta, amb molt talent i molts coneixements musicals en un nivell molt alt. Diu les veritats de manera oberta i sincera, que a alguns no agrada escoltar. En segons quin context hi ha gent que no l'entén o el malinterpreta. Penso que una persona es pot sentir estranya en aquest món on la mediocritat, a tots els nivells, forma part del dia a dia.

Reobert el debat sobre la plaça de Sant Domènec, creus que el teatre Conservatori s'hauria d'ensorrar?

Aquesta és una vella polèmica que ja havia sentit als meus avis i de moment el cert és que ningú no s'acaba d'atrevir ni per una cosa ni per l'altra. Crec que al teatre Conservatori mai no se l'ha tractat bé. Sempre se l'ha menystingut i ara està decadent: escenaris, camerinos i equipaments s'haurien de renovar. És un teatre de ferradura, d'època, on potser caldria fer-hi alguna inversió. Ara bé, en l'època en què es van recuperar i reconstruir teatres, el Conservatori en va quedar al marge. Ara la gent ja ha adquirit l'hàbit d'anar al Kursaal per la seva programació i cal preguntar-se si a la ciutat hi ha públic suficient per tenir dues sales teatrals, a plena activitat. Tant de bo fos així. Per cert, al Conservatori hi vaig cantar dues sarsueles, les úniques de la meua vida.

Tens o has tingut alguna militància política?

No. Tinc molt clar que sóc catalana i que estem vivint un moment històric que hem d'aprofitar.

D'altres aficions?

La lectura, el teatre, la pintura i per sobre de tot, la vida familiar.

El perfil

Mireia Pintó i Garriga neix a la Clínica Sant Josep de Manresa el 3 de desembre de 1968. El pare, Joan, era manresà i químic de professió. La mare, Pilar, d'Agramunt i mestressa de casa. Té dos germans: Josep, enginyer químic, i Rosa, mestra. Comença els estudis a la Badia Solé des del Jardí de la infància fins al COU. Paral·lelament, cursa estudis de solfeig i piano al Conservatori de Música de Manresa i comença els de cant amb Margarita Sabartés, una professora de Barcelona. Als darrers cursos de BUP i COU ja feia actuacions al Palau, amb orquestra i amb un dels cors de Barcelona que interpretava el repertori simfònic. Fou el seu tutor, un professor de Filosofia, qui millor va entendre el seu interès per la música. S'examina per lliure de cant al Conservatori del Bruc de Barcelona. Després es desplaça a València sota la direcció de la professora Carmen Martínez Lluna. Tot seguit, cursa estudis musicals a l'Acadèmia Rossiniana de Pesaro, i també a París amb Isabel Garcisanz. Totes tres van posar les bases de la seva carrera i s'especialitza en piano i cant. A França, Regine Crespín li aprofundeix la música francesa; i a Itàlia, l'expert Alberto Zedda, en el repertori rossinià. Professionalment, s'inicia amb alguns recitals i guanya alguns concursos de cant. Així, el seu primer premi el va obtenir amb el Ciutat de Manresa en l'especialitat de cant, l'única vegada que es va dur a terme. Guanya dos concursos a Itàlia, el Francesc Viñas a Barcelona i el concurs de Luis Mariano a Irun. El seu primer oratori és el Nadal de Bach amb l'Orquestra Simfònica del Vallès i el seu debut en l'òpera professional fou al Teatre de la Zarzuela de Madrid amb *La Venta focs* (*La Cenerentola*) de Rossini, sota la direcció orquestral de Ros Marbà. L'any 1991 se'n va a viure a les Brucardes, a Sant Fruitós de Bages. Des de 1992 forma un duo estable amb el pianista rus Vladislav Bronevetsky, tan professionalment com personalment, ja que es casen i actualment tenen un fill de 8 anys, el Jan. Des del 2007 viuen a Calders.

Foto: Francesc Rubí

Com a mezzosoprano ha intervingut en el paper de Sesto en *Giulio Cesare* de Haendel i entre d'altres a *La Cenerentola*. Ha fet de Rosina i Berta en *El barber de Sevilla*, o de Zaida en *El turc a Itàlia*, i ha participat en obres com *El viatge a Reims* de Rossini, *La flauta màgica* de Mozart, *Les contes de Hoffmann* d'Offenbach, *Romeo i Julieta* de Gounod, *Carmen* de Bizet, *Els Hugonots* de Meyerbeer, *Manon* de Massenet, *Lucia de Lammermoor* de Donizetti, *La Sonàmbula i el purità* de Bellini, *Evgeny Onegin* de Txaiovski, *Parsifal* i les *Valquíries* de Wagner, *La vida en breu* de Falla, *Tassarba* de Morera o *Babel 46* de Montsalvatge... Com a solista actua en l'Oratori de Nadal, *La Passió de Sant Joan*, *Missa en si menor*, *Cantata 209* de Bach; Gloria, *El triomf de Juditha*, i motets de Vivaldi. *Missa jueva*, *Missa de Santa Cecília* i escena de Berenice de Haydn, *Rèquiem* o *Missa de la Coronació* de Mozart, *Novena simfonia* de Beethoven. *Somni d'una nit d'estiu*, *Segona simfonia* de Mendelssohn i *Missa en Do Major* de Schubert. *Rapsòdia per a contralt* de Brahms. *La damisela élue* de Debussy. *El Pessebre* de Casals, *L'Atlàntida* de Falla, *Stabat Mater* de Murani, *Cinc cançons negres* de Montsalvatge... Pel que fa al lied, des de l'any 1992 forma parella amb el pianista Vladislav Bronevetsky, amb qui van fer el seu primer concert a la sala Rachmaninov de Moscou per a l'ambaixada espanyola. Després, tots dos han participat en concerts i recitals al Gran Teatre del Liceu, o l'Hamariyky Asahi Hall de Tòquio. Ha fet enregistraments per la BBC Ràdio3, RNE, Catalunya Música i les ràdios nacionals alemanya i holandesa, i també per les televisions TVE, TV3 i GdWesrfunk TV. Ha col·laborat en enregistraments discogràfics en obres de Joaquim Homs, òperes com *Sly*, DVD d'òperes com *El viatge a Reims* o *Les Valquíries* de Wagner, i en la darrera de Xavier Montsalvatge, de recent aparició; en CD com *One life to live*, i conjuntament amb Manel Camp, Weill o Gershwin. Ha actuat als millors teatres i auditoris espanyols, i en festivals i concerts d'Alemanya, França, Grècia, Holanda, Itàlia, Rússia o el Japó.

El 19 d'octubre del 2010 li van diagnosticar un càncer de mama i no va reaparèixer fins el juny del 2011 en un concert a l'Auditori de Lleida i la tardor d'aquell any interpreta *La Flauta Màgica* a Oviedo. Entre els premis obtinguts cal remarcar el Premi Bages de Cultura, l'any 2011, distinció que atorga Òmnium Bages. Actualment és professora de lied i cant a l'Escola Superior de Música de Catalunya i responsable del Festival Internacional de Música Clàssica, Memorial Eduard Casajoana. A més de la cita anual de Sant Fruitós, el 2012 va fer recitals a Lleida i Santiago de Compostel·la.